

HET GODSHUIS VAN HANSBEKE

Jan Baptiste van de Woestijne, kasteelheer van Hansbeke liet in 1848 een godshuis voor arme weesmeisjes en oude of gebrekkige mensen bouwen. In een tweede fase werd het klooster uitgebreid en in 1852 werd het godshuis open gesteld. Eenentwintig oude mensen en twaalf weesmeisjes werden er met goedkeuring van de stichter opgenomen. In de volgende decennia schommelde het aantal kostgangers tussen de 45 en 60.

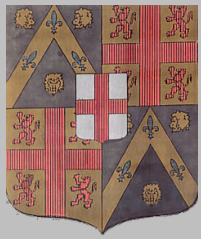
Omstreeks 1890 werd de oostvleugel van het godshuis door toedoen gravin Lucie Borluut opgetrokken. Op de verdieping werden verscheidene kamers ingericht voor zogenaamde *kostkopers* en *kostkoopsters*, dit zijn oudere mensen die tegen een maandelijkse betaling kost, inwoon en verzorging kregen. Het aantal kostkopers en -koopsters bleef beperkt tot een achttal personen. Daarnaast verbleven een dertigtal bejaarden in het godshuis en een wisselend aantal weesmeisjes in het weeshuis.

In het begin van de jaren 1980 werd duidelijk dat het 19^e-eeuwse bejaardentehuis niet meer voldeed aan de nieuwe eisen. Voor de bouw van een nieuw bejaardentehuis in Hansbeke ontbrak de nodige ruimte. Op 28 april 1983 nam het algemeen kloosterbestuur het besluit een nieuw bejaardentehuis te bouwen in Ursel, ter vervanging van het bejaardentehuis in Hansbeke en in Knesselare. Op 1 november 1987 werd dit nieuwe bejaardentehuis geopend. De laatste vijf zusters verlieten het klooster van Hansbeke op 15 juli 1988.

Bich. de Vanryckeghem-Lepère, à Gand.

VAN PASTORIE TOT ARMHUIS

In de kohieren van de 10de en 20ste penning (1572-1574) vinden we voor het eerst een vermelding van een woning op deze plaats, namelijk de pastorie van pastoor Jan van Wildemeersch. Zijn *priesteraeghe*, zoals de woning en de omliggende gronden van de pastoor werden genoemd, was 400 roeden (+/- 59 are) groot. De woning was omweld en omgracht. Aan de priesteraeghe waren nog 5 gemeten en 200 roeden (+/- 2,5 ha) zaailand verbonden die door de pastoor meestal zelf werden bewerkt. Tot aan de inval van de Fransen op het einde van de 18de eeuw bleef deze situatie dezelfde.

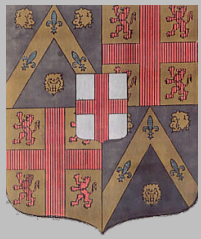
Tijdens de bouwwerken aan de nieuwe Sint-Laurentiuskerk (1850-1855) werd er een houten barak aangebouwd in de volksmond de cabane genoemd om dienst te doen als noodkerk. In de oude pastorie werden enkele muren en deuren uitgebroken. De grote dubbele schouw werd volledig afgebroken en vervangen door een "Frans schouwken" in de oostelijke kamer van de pastorie. Het gebouw werd naar de straatzijde toe met 8 m 65 cm verlengd met "agkante stijlen en plaeten op een fundament van 30 cm hoog over een breedte van 4 m 40 cm." De barak werd bedekt met rode pannen en aan de inkom werd een dubbele ingang deur aangebracht. De gehele kostprijs werd geraamd op 653,50 frank. Voor de noodkerk in gebruik kon worden genomen, werden de kerkelijke diensten gehouden in de kapel van Onze-Lieve-Vrouw-ter-Nood, schuin tegenover de oude pastorie.

Na de inwijding van de nieuwe kerk in 1855 werd het gebouw ingericht als huisvesting voor behoeftige gezinnen of alleenstaanden zodat het in de volksmond de bijnaam *armhuis* kreeg. Er woonden soms drie gezinnen. Het was het laatste huis in Poesele dat verstoken bleef van aansluiting op het elektriciteitsnet.

Eind de jaren zestig van vorige eeuw werd het gebouw verkocht en werd het opnieuw een privéwoning. De woning werd in de jaren zeventig prachtig gerestaureerd met behoud van de originele voorgevel.

De aloude traditie om in de kerk een omhaling te doen voor de armen, toen C.O.O. (Commissie van Openbare Onderstand) bleef bestaan tot aan de fusies van de gemeenten (januari 1977).
Armenschaal van Poesele geschonken door de katholieke Poeselse liberaal Charles - Louis De Mulder in 1854. die op het Hof De Mulder woonde in de Paepstraat

HET RUSTHOF IN VOSSSELARE

In 1895 sticht Adèle Charlotte Fobe, de Nevelse vriendin van Virginie Loveling, een bejaardentehuis voor behoeftige inwoners van Nevele en Vosselare, gelegen in de Dreefstraat (nu Langemunt) te Vosselare, op een paar honderd meter van de scheiding met de dorpskom van Nevele.

Achter het 20 m lange monumentale hek lag daar het beluik in rode baksteen, bestaande uit drie vleugels in U-vorm met voorhof. In de centrale vleugel was een trapgevel opgetrokken waarin een witmarmeren medaillon met arduin omlijst en een arduinen onderschrift ingemetseld waren.

Madame DE DEURWAERDER née ADÈLE FOBE;
Monsieur ADOLPHE FOBE,
la famille DE DEURWAERDER
et la famille BLANCQUAERT

ont l'honneur de vous faire part de la perte cruelle qu'ils viennent d'éprouver en la personne de

MONSIEUR

Auguste-Marie-Joseph de Deurwaerder,

leur Epoux, Beau-Frère et Cousin bien-aimé, né à Gand le 17 Juillet 1813 et pieusement décédé à Nevele le 29 Octobre 1892.

Le Service funèbre, corps présent, suivi de l'inhumation au caveau de famille, au cimetière communal de la Porte de Bruges à Gand, sera célébré en l'Eglise paroissiale de Nevele, le Mercredi 2 Novembre 1892, à 10 heures du matin.

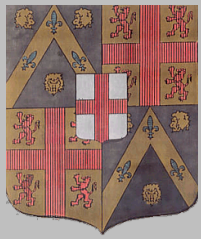
Driez pour Lui.

NEVELE, le 29 Octobre 1892.

Gand, imprimerie de H. vander Schelden, Rue Basse, 34.

We lezen er: "Ter nagedachtenis van de Heer August de Deurwaerder". Adèle Fobe huwde in 1886 met A. de Deurwaerder die in 1892 te Nevele overleed.

Bij haar testament van 1893 voegt Adèle Fobe in 1896 een codicil dat o.m. zegt: "Ik geef en legateer in vollen eigendom aan de burgerlijke godshuizen te Nevele, het gesticht "Rusthof" voor oude lieden door mij gebouwd en opgericht..." Een van de erfgenamen vecht dit legaat aan maar om alle gerechtelijke betwistingen te vermijden, wordt het Rusthof aan de burgerlijke godshuizen van Nevele toegewezen.

HET RUSTHOF IN VOSSSELARE

In oktober 1967 beslist de C.O.O. (nu OCMW) van Nevele het Rusthof te verkopen, maar zal *"alle aangegane verplichtingen ten opzichte van de personen verblijvend in het Rusthof te Vosselare strikt naleven en toepassen, alsmede alle wilsbeschikkingen die voorkomen in het legaat van de schenker gewetensvol volbrengen"*. Motivering: de huisjes bevinden zich in bouwvallige toestand en voldoen niet meer aan de meest elementaire hygiënische normen. Het complex werd in 1969 verkocht en kort nadien werden de gebouwen gesloopt. Nu staan er nieuwe huizen.

De gelden van de verkoop werden aangewend om de kosten te dekken van de uitbreiding van het nieuw rustoord "Ter Leenen" te Nevele. De bewoners van het Rusthof werden er naar overgeheveld.

Cyriel Buysse en zijn novelle "Het Hofje"

Dat Cyriel Buysse veel afwist van de stichting van het Rusthof, hoeft ons niet te verwonderen: de donatrice was de Nevelse vriendin van Virginie Loveling en zijn vader Louis Buysse was een van de twee regenten van het Rusthof. Buysse heeft "Het Hofje" waarschijnlijk omstreeks 1904 geschreven. O.m. de ligging van het Rusthof wordt vrij nauwkeurig door Buysse gesitueerd:

"... (het hofje) ligt schuins tegenover zijn eigen woning, aan de overkant der prachtige populierendreef, vlak bij de ingang van het dorp, zoodat hij steeds ten allen tijde het hofje onder zijn direct toezicht zal hebben".

Qua ligging van de gebouwen is er hier een lichte afwijking, wat het plan aangeeft.

"Weldra was 't hofje kant en klaar. Het rees keurig-netjes op, in rode steen met witte streepjes, om de drie hoeken van een binnenplaats waar in het midden een fonteintje stond, omringd van een klein grasveldje met bloemen. Een hekje met vergulde pieken scheidde 't van de dreef...".

Deze beschrijving beantwoordt bijna volledig aan de werkelijkheid, maar een fonteintje zal er wel niet gestaan hebben. Dat hekje moet nochtans met een korreltje zout genomen worden, want het was imponerend in hoogte en lengte.